

a. Att uti strafflagens 20 kap. 6 § 3 mom. antingen orden "bebodt är" utgå, eller ock tilläggas orden "eller ladugårdshus".

b. Att 7 mom. af samma § får följande förändrade lydelse: om man stjälar kreatur, vare sig i hus eller å mark; för stöld af hästar vare straffet dubbelt.

Om remiss till Lag-Ütskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1872.

Åke Andersson.

N:o 190.

Af Herr H. B. A. Hanson: Om upphäfvande af 1764 års strömrrensningstadga, samt om utarbetande af en ny lag angående upprensning af vattendrag.

En Kongl. förordning af den 20 Februari 1764 stadgar:

"Alla rikets undersåtare skola vara förbundna att årligen, sommarderna, då vattnet är som mest utfallet, såväl å kronans som enskildes egor, under vederbörande betjentes vård och tillsyn, upprensa och vid sitt naturliga aflopp vidmakthålla alla större och mindre strömfäll, bäckar och åar; dock bör det på Konungens Befallningshafvande i länen ankomma, att angående den till strömrrensningen uppgående kostnad och "reparation" (repartition?) deraf, lärens innevånare emellan betämja, och efter särskilda förekommande omständigheter besörja."

Detta stadgande förefaller orättvist, emedan, utom allt tvifvel, en icke
Bih. till Riksd. Prot. 1872. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 17 Häft. 3

ringa del af rikets undersåter äro i den ställning, att de icke kunna hafva ringaste intresse af vattendragens upprensning. Utom hvad beträffar segelbara strömmar och sådana vattendrag, hvaruti flottleder, vattenverk eller fisken finnas, och hvaraf de bland rikets undersåter, som idka sjöfart, timmerhandel, qvarn- och sågverks- eller fabriksrörelse samt fiske, draga nytta, är det väl egentligen jordegarna, för hvilka det är angeläget att bäckar och åar, hvilka ej äro gagneliga till något af ofvannämnda ändamål, men, ifall de uppgrundas eller igengå, kunna förorsaka skada å de egor, de genomlöpa, blifva upprensade och vidmakthållna.

Då, enligt gällande lag, underhållningen af vägar på landsbygden, åligger endast jordegare, ehuru många, hvilka icke ega jord och därför från väghållning äro befriade, ofta begagna vägarne mera än de, hvilka få bekosta underhållningsskyldigheten, så är det svårt att förstå, hvarföre upprensningen och underhållningen af strömmar och vattendrag, hvilka icke i kommunikationsafseende äro till någon nytta, skall vara ett gemensamt åliggande för rikets alla undersåter.

Sällan, om någonsin, tillämpas väl 1764 års strömningsstadga, ehuru densamma blifvit upplifvad genom Kongl. kungörelsen den 28 December 1822 och Kongl. brefvet den 9 Februari 1833, och det är lätt att föreställa sig, hvilket oerhördt arbete och besvär det skulle medföra för vederbörande Konungens Befallningshafvande att, på sätt förordningen föreskrifver, emellan länets innevånare fördela vattendragsupprensningsskyldigheten.

Ej sällan ifrågakommer, att mindre åar och bäckar, hvilka, uppgrundade, förorsaka skada å de egor de genomlöpa, behöfva upprensas, och i de aldra flesta fall blir deltagningen i upprensningsskyldigheten föremål för tvister och rättegångar, enär Konungens Befallningshafvandes åtgärd att fördela upprensningsskyldigheten, hvilket ej gerna kan låta sig göra utan besigtning på stället, aldrig anlitas.

Allmänna lagens stadganden uti 6 kap. 2 och 3 §§ Byggningsbalken, rörande afloppsdiken, äro ej tillämpliga på af naturen danade vattendrag, såsom åar och bäckar, emedan dessas upprensning alltid medför drygare kostnader och måste verkställas med samlad arbetskraft och efter bestämd plan, såframt arbetet skall medföra åsyftad nytta och icke de jordegare, som inom sina egolotter hafva långa sträckor af vattendraget, i förhållande till andra, som hafva kortare, skola oskäligen betungas genom upprensningen.

Emedan ett af naturen danadt vattendrag icke allenast mottager och afleder vattnet från de jordegares egor, det genomlöper, utan oftast afleder vattnet från egor, hvilka icke omedelbart tillgränsa detsamma, så kan ett dylikt vattendrag betraktas såsom ett slags allmän farväg för alla de vattenmassor, som deri inströmma, och en naturlig följd deraf är, att alla de jordegare, från

hvilkas odlade eller odlingsbara egor det upprensning tarfvande vattendraget mottager tillflöden, böra i större eller mindre mån bekosta detsammas underhållning.

Nekas kan icke, att de jordegare, hvilkas egor tillgränsa vattendraget, äro, såframt genom detsammas uppgrundning egorna deraf tillskyndas skada, de, som i främsta rummet måste vara angelägne om vattendragets vidmakt-hållande; men, genom sänkning och utdikning af sjöar och kärr, kan det äfven blifva angeläget för jordegare, hvilka icke tillgränsa detsamma, att det afsedda vattnet icke i sitt lopp uppehålles, och, då de således hafva nytta af strörensningen, blir derutaf en gifven följd, att de böra deltaga i de kostnader den förorsakar.

I allmänhet, ju mer jorden afdikas och odlas, desto mer vatten få strömdragen att afleda, och deraf följer äfven, att om de jordegare, hvilkas egor genomskäras af vattendrag, ensamt skulle bekosta dessas underhållning, deras besvär årligen skulle komma att ökas. Rättvisa och billighet fordra därför, att detta deras besvär delas af de jordegare, hvilkas odlade eller odlingsbara jord lemna sitt vatten till det naturliga vattendraget.

Önskligt vore att ett lagstadgande, hvaruti föreskrefves, huru med upprensningsskyldigheten af de vattendrag, genom hvilkas uppgrundning skada å egor kan förorsakas, funnes. Att på matematiskt riktiga grunder stadga, huru upprensningsskyldigheten bör fördelas, anser jag ej möjligt, men vill, för enkelhets skull, tillstyrka:

att de jordegare, hvilkas egor omedelbarligen genomskäras af vattendrag, deltaga uti detsammas upprensning för *hela* det egovälde af åker eller odlingsbar jord, som till vattendraget lemna tillflöde;

att de jordegare, från hvilkas egor vattnet utflödar i ett upprensning tarfvande vattendrag, men icke omedelbarligen tillstöter detsamma, deltaga i upprensningen för *hälften* af det egovälde, som genom vattendraget har vattenaflopp; och

att, hvad beträffar upprensningen af större strömmar och vattendrag, hvilka äro användbara såsom kommunikationsmedel eller eljest allmänt nyttiga, det må bero på vederbörande landsting, kommuner och bolag att om desammas upprensning draga försorg.

På grund af det jag anfört, vågar jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen, med upphäfvande af 1764 års strömrrensningstadga, täcktes låta utarbета en, på ofvannämnda grunder fotad, lag om upprensning af vattendrag.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1872.

H. B. A. Hanson.

N:o 191.

Af Herr Sven Nilsson i Österlöf: Om beviljande af anslag till tryckning af Bondeståndets protokoll under riksdagen åren 1809—1810.

Riksständens protokoll för alla riksdagarne från och med år 1809 äro tryckta och tillgängliga på Riksdagens bibliotek och flera andra ställen, utom protokollen hos Bondeståndet för tiden från den 25 Oktober 1809 till riksdagens slut den 2 Maj 1810. De från riksdagens början den 1 Maj 1809 tryckta protokollen till och med plenum den 25 Oktober äro ytterst sällsynta att erhålla fullständiga, och de otryckta finnas handskrifna i Riksdagens arkiv. För den, som vill taga kännedom om riksdagsförhandlingarne sedan statsskicket af år 1809 infördes, äro dessa således tillgängliga med undantag af denna jemförelsevis lilla defekt, hvilken likväl omfattar ett så viktigt moment i svenska folkets politiska lif, att denna lucka icke bör finnas. Väl kunna både de tryckta och de handskrifna protokollen läsas, der de nu finnas, nemligen på riksdagsbiblioteket, men som högst få äro i tillfälle dertill, anser jag dem böra